

ועל כך, על כך בלבד, מגיעה כל התורה ליועץ חריש.

נתן זך

ספרים

הימין הקיצוני

בצרפת (1965-1984)

(בליוויית ניספח בנושא הספרות 'הרוויזיוניסטית' המכחישה את השואה)

בסוף חודש יוני יצא לאור בפאריס, בהוצאת L'Harmattan, ספר חדש על הימין הקיצוני בצרפת, מאז סיום מילחמת אלז'יריה ועד עלייתה המטאורית של מפלגתו של 'ארמארי לה פון: L'Extreme-Droite en France de 1965 a 1984, מאת יוסף אלגוזי. זהו סיפוח השני של המחבר (מרצה להיסטוריה בסמינר הקיבוצים בתל-אביב) באותו הנושא: הראשון עסק בתקופה שמתום מלחמת העולם השנייה עד סיום מילחמת אל-ז'יריה.

בחלקו הראשון, מתאר הספר החדש את הנפילה של הימין הקיצוני הצרפתי בתום המלחמה באלז'יריה, ובהמשך — את חלקו במאורעות מאי 1968 בצרפת. הספר סוקר את האירגונים ואת הקבוצות של הימין הקיצוני, שקמו ופעלו (בחלקם גם גוועו), תחת שלטון שארל דה גול ויורשיו, את האידיאולוגיה שלהם, את מאפייניהם, את הרכבם הסוציאלי והגילי, את מנהיגיהם, את קישוריהם הבינלאומיים.

מאז הבחירות לנשיאות בדצמבר 1965 ועד הבחירות הלגיסלאטיויות ביוני 1981, הופיע הימין הקיצוני, הלאומני-ממנהפני כהגדרתו, בתור כוח שולי, מפולג ותשוש (כמה עשיריות האחוז בבחירות); אולם שלוש שנים לאחר-מכן — שיטפון: בבחירות לפרלמנט האירופי, ביוני 1984, השיג יותר מ-10% של כלל הקולות.

מה גרם מיפנה זה? המשבר הכלכלי האבטלה? המסע הגזעני נגד המהגרים? האכזבות מממשלת השמאל? ההסכמים החלקיים שנחתמו בין הימין הקיצוני לימין המסורתי? כמגמה לשוב לשליטון, עשה האחרון בריתות עם 'השטן' וסיפק לו באותה הזדמנות את הלגיטימיות ואת הרספקטביליות שחסרו לו כל-יך. אולי טמונה הסיבה בהיחלשותה של המפלגה הקומוניסטית ואולי היא אלה האמצעים החומרניים הגדולים שעמדו לפעם לרשותו? ייתכן שהאחראית לשינוי היתה התר-מית החרשה שעשה לעצמו הימין הקיצוני ואמצעי-התיקשורת שהפכו את לה פון לכוכב-תיקשורת. כך או כך, דומה שאחרי שנים ארוכות של חולשה ובידוד, מצא הימין הקיצוני את הנוסחה הגזולת שהאירה לו פנים. אלה השאלות וההשערות שהמחבר בוחן בסיפורו.

פלוני — שנדרף בשנת 1962 עליידי רוב שרותי הביון באירופה — הפך ציר האסיפה הלאומית הצרפתית. אלמוני — שהיה חבר בקונגרס-ביירוני של תנועת Occident בשנות ה-60 — החזיק תיק מיניסטריאלי בשנות ה-80. תפניות מעין אלו ראויות שית-חקו על מקורותיהן.

הפרק האחרון של הספר עורך מעין אנ-טומיה של הספרות 'הרוויזיוניסטית' המטהרת את הנאציזם ומכחישה את השואה. המחבר, רת שן גם כ-Historiker Debatte (פולמוס ההיסטוריונים בנושא השואה) בגרמניה הפר-רלית, חולק על התזות של ארנסט נולטה ושל אנדראס הילגרבר.

מ שני

מידבר הרגילים. כך או כך, דומני שגם תרגיל זה לא יעזור לו.

בשעתו פניתי לשרהמישטרה, מר חיים בר-לב, בשאלה אם אין מקום לפתוח בהליכים מישפטיים כנגד היועץ המישפטי חריש, כיוון שגור את דינו של עמוס קינן — וכפומבי, בהבל-פיו — עוד בטרם מישפט. שרהמיש-טרה השיב לי כי עיין בסוגיה והגיע למס-קנה שאין מקום להעמיד לדין את היועץ חריש, כיוון שהיועץ אמר את דבריו — המר-שיעים את קינן, בלשון בוטה במיוחד — עוד לפני שהוגש כתב-אישום כנגד הנ"ל.

במילים אחרות: נימוק פורמאלי-מישפטי, אבל תקף.

אבל עכשיו, אחרי שהוגש סוף-סוף, ובאיי-חור כזה (מפחדים? חוששים, חריש?) כתב-אישום כנגד עמוס קינן, האם אין מקום לחזור ולעייין באותם דברים שבהם חרץ יועץ-שופט בישראל את דינו של אזרח עוד בטרם הועמד לדין?

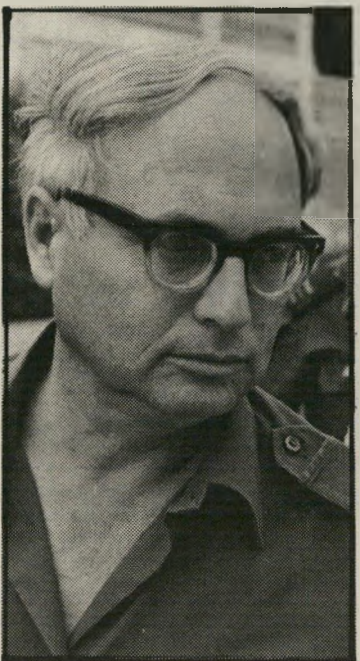
אני מודה שהשכלתי המישפטית אינה מגיע עד כדי תשובה לשאלה זו. אבל בשביל מה יש עורכי-דין?

בכל זאת, דומני שאפילו השכלה מישפ-טית מיוערת כזו שלי מגיעת עד כדי הקביעה שהיועץ חריש לא הוסיף בשנות כהונתו תיפארת ויוקרה רבות לתפקיד שבו... אבל את זה הרי אמרתי כבר.

אולי יש לו באמתתו איזה פסוק או ציטוט ממידרשים כדי לטהר את השרץ. לא מובן שלא התכוונתי לשרץ, אלא לק"ן הטע-מיים.

אשר לשופטים שטרומן ובנאי — מסופ-קני מאוד אם ירוו נחת מן התיק מדינת-יש-ראל/התביעה הכללית נגד עמוס קינן.

מרוע, כל מפני שעכשיו יקראו הכל — גם אלה שלא היו מודעים לפרשיות — את מה שאירע אז/נאמר אז/מה שגרם לעמוס קינן לכתוב את אשר כתב ולהגיב כדרך שהגיב.

בית-המישפט: שטרומן

ואני מסופק מאוד אם השופטים שטרומן/בנאי ירוו הרכה נחת מן האייכור ומן הפירסום החוזר. אבל, אולי, בעצם — יטעו מי שיטעו — זה מגיע להם. נכון. גם לדעתנו יש להעלות את זכר שתי הפרשיות האלה. לא לעד נישאר עם פרשת רצח אלולורוב בלבד. לא אלמנה ישראל!

המישפטי, השופט לשעבר יוסף חריש, בימים אלה, באיתור מתמיה.

לא אומר כמובן דבר בפרשה שהיא 'סוב-ידיצה'. כלומר, לא אומר דבר בסוגיה הנהיגת מן החיסיון המוענן להליכים מישפטיים תקינים, כל עוד הם מתנהלים. לא אומר אפי-לו שאני מצטרף ככל-יכל לכל מה שכתב עמוס קינן בפרשיות השופטים אורי שטרומן ויצחק בנאי — כרי שלא אפיליל את עצמי, לנוחותו של היועץ המישפטי חריש, בעל-הצ'יט'סין המפורסם.

ובכל זאת, שתי השנים שבהן למרתי מיש-פטים בכית-הספר הגבוה למישפט ולכלכלה בתל-אביב — באותן שנים רחוקות 1950-1952 — מספיקות לי כדי שאדע שאין זה נוגד את החוק לומר שהיועץ המישפטי חריש לא היה בחירה מוצלחת במיוחד לתפקיד, שבו שירתו לפניו אנשים כחיים כהן, אהרון ברק והפרופסור יצחק זמיר.

ככל שהשכלתי המישפטית והלא-מישפ-טית מגעת — דומני שעוד מותר לי גם לומר כי אם אמנם מיסתמנת תופעה של זילות מוסד המישפט, בסדרם זו שבה אנו חיים, ניתן לשאול באיזו מידה לא תרם גם היועץ המישפטי חריש את חלקו לזילות זו; הוא ועמיתיו. במילים אחרות: כל אלה החוננים והמחיתשבים והמכניסים והמיתחשכנים והפט-

כבוד: בנאי

ריוטים — גולני' וגביעתי' של המישפט הישראלי. אלה החוקרים במשך חודשים את נסיבות התעוררותה של פעוטה פלסטנית, ואלה המשהים את משפט של הרב (רב ??) לוינגר, שהופיע במקום שהופיע ורובה (אקרה?) בידו ואף עשה בו (הרב) שימוש. בקיצור, כל אלה הלא-שטרומונים, הלא-בנאים. כל אלה שחיללו, הווילו, וזילולו במערכת המישפט שלנו כדרך שהרוקטור רם ישי הר-זיל, וזילול, חילל את המערכת הרפואית, בעד-רותו כי העניינים בעזה מתנהלים כשורה. מבחינה רפואית, כמובן. Business as usual. כסדרם-סיטי.

ייתכן מאוד ש-עשיית השרירים" המאו-חרת, המאחרת של השופט חריש בעניינם של השופטים שטרומן ובנאי, נובעת מכך שהיועץ חריש יודע היטב כי ימיו, ככהונה הנכבדה שבה הוא יושב, קרובים לתום. הוא רוצה לפרוש מן המישורה הנעלה אשר אכפו עליו בקול תרועה גדולה — או נפיתה גדולה — במקום בקול הרממה הרקה של מתידי-

אוכל, וקורא בקול לבתו מספרים. זוהי ררך החיים שבה הוא מתמודד עם התפוכות חייו — הפסקת עבודתו כסופר, התאבדות בנו, מחלתה הקשה של סיסטי, ועוד. בפיכחו וללא אשליות מאמין הולסט, כמו וולטר של קאן ריד, כי 'עלינו לעבוד כנגנון' 'חיי בהתאם לאמונה זו. ומשום שהוא חי לאור אמונה זו הוא אדם למופת.

פראנק מכיר לבסוף בערך סיגנון חייו של הולסט. והולסט, מצידו, מכיר בערך נעימת חיי של פראנק. הוא יודע כי מעשיו הנפש-עים של פראנק, כולל פגיעתו בסיסי בתו, היו כעיקר כבחינת גישושים של גבר צעיר ונר-אש, ולא מעשים של רועילב. לכן הוא מבקש לבקר את פראנק בכלא, ופראנק מצידו עושה הכל כדי שפגישתו זו, שלה הוא מייחל, תת-קיים. וכשמתרחשת לבסוף הפגישה, הקורא חוזה במראה הנדיר של מגע של נשמה בנש-מה וביפי האישור — השלם, שבלא תנאי — שמסוגל אדם להעניק לרעהו. כעת מוכן פראנק למות: 'החשוב איננו משך-הזמן. החי-שוב הוא שקרה הדבר הזה.'

נראה אפוא כי ההינתקות היא צורת-הקיום האיריאלי, בין השאר משום שהיא תנאי-מוקדם להגעה להכרה עצמאית וספוגי-טאנית בערך הקירבה. וכפי שמבין פראנק פרידמאיר — לאחר שמתרחש נס המגע, אפשר באמת, ואולי אף כדאי, למות.

מנוח

זילות בית-המישפט

דומה שמעטים יערערו על כך שיוסף חריש אינו המצויין שביועצים המישפטיים, שבהם זכו ממשלות-ישראל מיום היווסד המ-

זילות: עמוס קינן

דינה. דומה שלא הרבה פחות יסכימו שמב-חינת שיעוריקומתו המוסרית והאינטלקטוא-לית, הוא גם לא היה הבחירה המוצלחת ביותר לתפקיד, שבו שירתו לפניו אנשים כחיים כהן, אהרון ברק ויצחק זמיר. למה לי להלך שחור-שחור? כוונתי, כמובן, לפרשת מדינת-ישראל ורטוס עמוס קינן, הלא הוא התיק שעל פתיחתו הורה היועץ

רח אביר, העולם הזה